

biti, kaj več od tega mesta slišati po popisu gosp. Stojanovič-a, ki se takole glasi:

Ko se človek zjutro probudi in iz stanice stopi, ne vé, čemu bi se najpoprej čudil, kaj bi popred ogledoval: ali nezumno morje, ali veličanstveni vodotok, ali čudno in čarobno luko Carigrasko, ali orjaško mesto z visocimi poslopji, predmestji, cerkvami in minareti. Kamor kol se ozreš, povsod vidiš veličanske poslopja, kakor da bi ne bile od človeških rok sozidane. Ko zarumeni zlato solnce ter se prikaže iz globokega morja in posije na berda Skutarske, zablščé polomesci na džamijah in sarajih, da jih oko ne more prenesti.

Ako se ozreš na ulice, že na zgodnjo jutro so ljudstva napolnjene; ali kdo bi zamogel opisati množino ljudstva, ki gomazi po ulicah kakor bučele okolj ulnjaka. Dvignimo se k luki, pa skoz glavno mesto. Prostrane ulice, polne ljudstva se vijejo okrog palač. Kjer hodiš, ti doné nasproti molitve hodžev iz džamij, okrog katerih se vedno bolj in bolj ljudstvo nabira. Turci oblečeni v stosortni opravi, s čalmami vsake verste in barve, peš in na konjih, s spremstvom in brez njega, in vse leti v džamijo, opraviti jutrajne molitve. Na drugej strani se valé trume Gerkov in Gerkinj, in pred njimi menihi v črni obleki z dolgimi bradami, da se jim komaj lice vidi, z meniškimi kapami pokriti. In ti se vsi drenjajo v cerkev. Kdo pa so uni bolj enako oblečeni z malimi kapami? Po obličju niso Gerki, ne Turki, ne Europejci in črna brada jim obdaja zarujavele obraze. To so Jermeni, tudi njim ukazuje véra v cerkev hoditi zgodaj na jutro. Po božji službi, ko vsi ljudjé zapusté Bogu posvečene veže, se oživi celi veliki prostor razširjenega mesta. Množina mul in kónj vleče sode po ulicah in poliva tlak. Odperajo se veternice in zagrinjala okinj in vrata hramov in prodajavnic. Na hramovih se prikazujejo Turci tobak pijoči, in služabniki velikašev hodijo po ulicah in nosijo sladkarije. Obertniki že delajo, razbijajo in ropotajo po svojih prodajavnicah in delavšnicah, in po ulicah ni manji šum in hrum, dir in daj. Dnevničarji s svojimi osli, konji, mulami, bivoli in deklcami so že počeli svoje delo in gurajo za ljudmi po ulicah tu in tam. Tu gonijo četo krav, tam kardelo kóz in čedo ovác, ki se plašljivo skoz ljudi drenjajo. Zdaj se prikaže kak velikaš na ulicah, kak vezír, paša itd.; množica služabnikov, kočjažev in sokolarjev, v bogati obleki napravljenih, peš in na konjih pred njim gré in zapoveduje ljudstvu: naj se pokloni častitim gospodom njihovim. (Dalje sledi.)

Slovanski popotnik.

* Gospod minister uka in bogočastja je česki časopis „Škola“ priporočil vsim učiteljem na Českem, Moravskem in Šleskem.

* Ravno je prišel prvi zvezek 2Stega tečaja časopisa „českega muzea“ v Pragi na svitlo in zapopade prav zanimive sestavke.

* Vladimir Fedorovič je ravno izdal v rusinskem narečji delo pod naslovom: „Biblioteka koristnega berila za otroke“.

* Gospod Hipolit Stupnický oglašá zemljo- in zgodovinoznansko delo pod naslovom „Halič“, kteremu bo pridjan zemljopis Galicie s Krakovim in Bukovino. Cena tega dela znese 1 for. 30 kr. Izdano bode v nemškem in poljskem jeziku.

* Na Ruskem izhaja letašnje leto 166 časopisov, in sicer 111 ruskih, 30 nemških, 8 francoskih, 3 angleški, 2 polska in 2 litevska.

* Nek bogat tergovec moskovski se je ponudil sam vso škodo povrniti, ki se je primerila velikemu gledišu v Moskovu po pogoru. Škoda znese blizo miliona rubeljev.

* V poslednjem zboru Zagrebškega društva za povestnico jugoslavensko ste se z veliko radostjo in zahvalo sprejele dve knjigi „dvorcovie razrjadi“ v 3 zvezkih, in „pamjatnik diplomatskih snosenij drevnej Rossj“ v 2 zvezkih, ki ju je društvu ruski car Nikolaj izročil.

Jezikoslovske drobtinice.

* Naj „Novicam“ svojo misel o besedi „kušniti“ povém, ker slovenski spisatelji boječi se, da bi ne nemčili, jo s čelovati ali poljubiti zamenujejo, Dalmatini pa stari in mlaji jo rabijo, na priliko: dr. Spor v „Kastriotiču.“

Ako je beseda „usta“, Mund, naša, bo tudi k-ušniti naša; pravo jednako skovana z latinsko os — (Mund)-culari; in talianska baciare pride gotovo od bocca. Na isto kopito, mislim, so skovane: koš-ta, die Kost, nemško k-osten (schmecken); latinsko g-ustare; k-os-ilo (kusilo, kusati, ilirsko, essen), kjer se povsod slovanski predlog k (ad, zu) kaže, in stari koren os — us, Mund. Celovati (od čelo) mislim, bo, kar sim nekđaj v Terstu vidil, kjer so Dalmatini sprovadjajoči svojega škofa na parobrod prijevši njegovo roko in poklonivši se pritisnuli svoje čelo, pa ne ust, na njo; to je bilo nar beržeje sedanje poljubiti (osculari), kakor tudi nekđanje lobe zati od „lob“, cranium. — J. V.

* „Človek“. Ni je gotovo slavjanske besede, ktera bi se tako različno izgovarjala kakor človek. Rusi pravijo čelovek, Malorusi čolovik, po staroslovensko, poljsko, česko in slovensko človek, po sèrbsko in hercuvatsko čovčëk, čovek, čoviek, človik, pa v nekte-rih krajih tudi čoek in čovo. Poljski pesnici okrajšujejo človeka tudi na člek. in Piperčani na černogorskih berdah pravijo tudi čok. Neven.

Novičar iz slovenskih krajev.

Iz spodnje okrajne Ribniške doline. J. C. Dva-najst ur hoda od Ljubljane leži med Blokami in Hočevjem od solnčniga zahoda prot izhodu lepa, ravna Ribniška dolina. Ona je dobre tri ure hoda dolga, in ima semtertje griče ali homce, po kterih so spašniki, ali lepe vasí, ali pa tudi kaka cerkev. V leti dolini so tri fare: Soderška z 2687, Ribniška z 5118 in Dolenska z 1735 ljudmi. V Soderški fari do njene lepe podružinske cerkve M. B., kjer so tudi svete stopnice, je leta dolina večidel le kakih 200 sežnjev široka; dalje od lete cerkve, ki se ji Novaštifta pravi, se pa dolina tako odpré, da je debelo uro hoda široka. V sredi lete široke doline stoji na lepi ravnini dost čedni Ribniški terg s svojo staro že slabo in premajhno farno cerkvijo, s starim gradam poprejšne gosposke vsih zemljiš Ribniške doline, v kterim tergu je zdaj cesarska sodna oblastnija, davkina in zemljiških bukev gosposka. Eno uro hoda pred Ribniškim tergom stoji na niskim griču Dolenske fare cerkev. Prebivavci cele Soderške fare in Ribniške nad tergom žive od obdelovanja polja še bolj pa od izdelovanja lesenine v reščeta, rehte, okrožnike in keble (škafe). Vse lete reči prodajajo na drobno po Krajskim, Koroškim, Štajerskim, Horvaškim in po Primorskim, in za-nje veliko dnarja dobé, pa ga tudi za leskove palice, iz kterih vitre delajo, Kočevjarjem, kteri tacih palic vsak pondelk v Ribniški terg več voz na prodaj pripelajo, in Horvatam za obodi izdajo.

Naš kraj je tedaj spodnji kos Ribniške doline do Kočevske meje. Okolj zgorej imenovaniga griča je široko ravno, lepo polje, in na levo stran pod gričam je Dolenjavas z 113 hišami, malo zgoraj nad leto vasjo je Pergoriška vas z 72 hišami, na desno stran so po tri majhne vasí Blate, Kot in Rakitnica z 77 hišami.